

RAPPORT: UTREDNING AV ALTERNATIVE VALG FOR FRAMTIDIG SKOLESTRUKTUR I HAMAR KOMMUNE

Denne rapporten inneholder en forenklet samfunnsøkonomisk analyse basert på kriteriene vedtatt i formannskapet 14.10.2020. Rapporten svarer opp den delen av mandatet som handler om skolestrukturen. Rapporten består av dette dokumentet med vedlegg.

Administrasjonen legger fram rapporten for Utvalg for miljø og oppvekst i møtet 26.05.2021. Kommunedirektørens anbefaling vil bli lagt fram til høsten når medvirkningsinnspillene er vurdert.

Mandatet

Hamar kommune skal effektivisere skole- og barnehagestrukturen, og samtidig opprettholde kvaliteten på tjenestene.

Strategien skal inneholde en handlingsdel som skisserer nødvendige grep for å nå målet på kort og lang sikt. Handlingsdelen skal beskrive hvilke av de eksisterende skolene/barnehagene som anbefales videreført i fremtidig struktur. Videre skal den anbefale eventuelle nybygg, rehabilitering av bygg og eventuelt omdisponering av bygg, samt ha en prioritert oversikt over tiltakene.

Følgende kriterier skal legges til grunn for valgene i strategien:

- a. Byggenes funksjonalitet som skole, respektive barnehage.*
- b. Bygningsmessig standard og kvalitet på uteområder*
- c. Demografi – ønsket kommuneutvikling*

Videre skal følgende punkter vektlegges:

- d. Klima og miljø*
- e. Økonomi*
- f. Trafikksikkerhet*

Utvalget skal ikke ta hensyn til dagens skolekretsgrenser i arbeidet med strategien. Utvalget bes om å vurdere eventuelle hastetiltak knyttet til investering i barnehage/skolebygg som innspill til handlings- og økonomiplanen 2021 innen oktober.

Strategien for skole- og barnehagestruktur skal oversendes til sluttbehandling i Formannskapet og Kommunestyret høsten 2021.

I Utvalg for miljø og oppvekst 20.1.21 ble det besluttet at følgende skolestrukturer skulle utredes videre:

Null-alternativet

Beholde dagens struktur og rehabiliter skolebygg med dårlig bygningsmessig standard.

Skoler i sentrum

Alt. 1. Legge ned Storhamar, rehabilitere øvrige skoler etter behov.

Alt. 2: Legge ned Solvang skole og utvide og rehabilitere Rollsløkken skole, samt rehabilitere Storhamar og Prestrud etter behov.

Alt. 3: Legge ned Storhamar og Solvang skole, rehabilitere og utvide Rollsløkken skole og rehabilitere Prestrud etter behov.

Skoler Øst for E6

Alt. 1 Legge ned Lovisenberg, og rehabilitere Ridabu etter behov.

Alt 2: Legge ned Lovisenberg og Ridabu, og erstatte disse skolene med ny skole.

Ungdomsskoler

Alt 1: Utvide og rehabilitere Børstad ungdomsskole og bygge ny gymsal ved Ener ungdomsskole.

Alt. 2. Erstatte Børstad ungdomsskole med nytt bygg, samt bygge ny gymsal ved Ener ungdomsskole.

I utvalgsmøtet for miljø og oppvekst 10.3.21 ble det vedtatt at antall alternativer skulle utvides noe. Det ble bestemt at det skulle jobbes videre med følgende alternativer som det også henvises til videre i rapporten.

Sammenstilling av alternativer			
Alternativ	Sted	Protokoll - tiltak	Forståelse
1	0 alt	Beholde dagens skolestruktur, og rehabilitere skolebygg med dårlig bygningsmessig standard	Beholde dagens skolestruktur, og rehabilitere skolebygg etter behov
2	Sentrum	Legge ned Storhamar, rehabilitere øvrige skoler etter behov	Nedleggelse av Storhamar, elevene fordeles på Greveløkka, Prestrud og Rollsløkken
3	Sentrum	Legge ned Solvang skole og utvide og rehabilitere Rollsløkken skole, samt rehabilitere Storhamar og Prestrud etter behov	Nedleggelse av Solvang, elevene flyttes til Rollsløkken
4	Sentrum	Legge ned Storhamar og Solvang, rehabilitere og utvide Rollsløkka og rehabilitere Prestrud etter behov	Nedleggelse av Storhamar, elevene flyttes til Prestrud , Greveløkka og Rollsløkken. Nedleggelse av Solvang, elevene flyttes til Rollsløkken.
5	Sentrum 0 alt	Beholde dagens skolestruktur i sentrum	Beholde dagens skolestruktur i sentrum, og rehabilitere skolebygg etter behov
6	Øst for E6	Legge ned Lovisenberg, og rehabilitere Ridabu og Ingeberg etter behov	Legge ned Lovisenberg, rehabilitere Ridabu og Ingeberg, opprettholde Lunden
7	Øst for E6	Legge ned Lovisenberg og Ridabu, og erstatte disse skolene med ny skole på tomt gnr/bnr 10/378 samt rehabilitere Ingeberg	Ny skole Ridabu (gnr10/bnr378), rehabilitere Ingeberg, opprettholde Lunden
8	Øst for E6	Legge ned Lovisenberg og Ridabu, og erstatte disse skolene med ny skole Lovisenberg samt rehabilitere Ingeberg	Ny skole Lovisenberg, rehabilitere Ingeberg, opprettholde Lunden
9	Øst for E6, 0 alt	Beholde dagens skole struktur øst for E6	Beholde dagens skolestruktur øst for E6, og rehabilitere skolebygg etter behov
10	Ungdomsskoler	Utvide og rehabilitere Børstad u- skole og bygge ny gymsal ved Ener ungdomsskole	Rehabilitere Børstad og øke dagens kapasitet med 50 plasser
11	Ungdomsskoler	Erstatte Børstad ungdomsskole med nytt bygg, samt ny gymsal ved Ener ungdomsskole	Bygge ny Børstad og øke dagens kapasitet med 50 plasser, ny gymsal ved Ener
12	Ungdomsskoler, 0 alt	Beholde dagens ungdomsskoler	Beholde dagens ungdomsskoler, og rehabilitere skolebygg etter behov

Arbeidet er utført av kommunens administrasjon, organisert som delprosjekter hvor man for hvert fagområde har trukket veksler på nødvendige fagressurser i respektive avdeling. Delprosjektene gjenspeiler kriteriene vedtatt i formannskapet 14.10.20.

- Økonomi: Nils Solbraa, Helge Haugen og Mathias Velten
- Byggenes funksjonalitet som skole: Gerd Samuelson
- Kapasitet/Demografi: Ellen Marie Snartum
- Klima og miljø: Lise Dufseth Urset og
- Trafikksikkerhet: Kari Svelle Reistad, Arne Willy Hortmann og Morten Haug

Hensikten med vurderingen av de ulike kriteriene er å bidra med et detaljert kunnskapsgrunnlag til politikernes beslutninger for fremtidig skolestruktur i Hamar kommune. I denne rapporten vektet ikke kriteriene opp mot hver hverandre, da dette er en del av den politiske prosessen.

Det politiske utvalget for miljø og oppvekst skal gjøre tre valg: ett for sentrum, ett for skolene øst for E6 og ett for ungdomsskolene.

SAMMENDRAG AV ALTERNATIVENE

Under sammenfattes resultatene i den samfunnsøkonomiske analysen i vedlegg 1.

Sentrale funn

Alternativ 1: 0- alt, Beholde dagens skolestruktur og rehabilitere skolebygg med dårlig bygningsmessig standard.

Dette er dagens struktur der man har rehabilitert alle skolebyggene etter behov.

Resultatene viser at vi i dag har en stor restkapasitet, med underkant av 400 plasser i Hamarskolen. Det går i dag i snitt 245 elever per barneskole i Hamar.

Denne løsning vurderes som lite egnet når det gjelder funksjonalitet som skole. Det politiske utvalget har allerede signalisert at dette er en løsning som ikke bør videreføres.

Sentrum, alternativ 2: Legge ned Storhamar og rehabilitere øvrige skoler etter behov.

Dette er alternativet som scorer nest best på økonomi blant sentrumsalternativene. Løsningen scorer også bra etter funksjonalitet som skole. Løsningen gir lav restkapasitet.

En lav restkapasitet tyder på at vi utnytter bra de skolene vi har, mens stor restkapasitet betyr at det er plass til mange flere elever. I et utviklingsperspektiv er det viktig å ha noe å gå på, men det er også u hensiktsmessig ha et stort antall elevplasser som ikke benyttes .

Løsningen scorer bra på klima og miljø, men har noe negativ konsekvens på trafikksikkerheten da elever fra Storhamar vil kunne få lengre skolevei.

Sentrum, alternativ 3: Legge ned Solvang og utvide og rehabilitere Rollsløkken skole, samt rehabilitere Storhamar og Prestrud etter behov

Løsningen er blant de dyreste av sentrumsalternativene og den scorer også dårlig etter funksjonalitet som skole, ettersom Storhamar opprettholdes. Den gir videre en høy restkapasitet. På klima og miljø og trafikksikkerhet scorer løsningen noe negativt.

Sentrum, alternativ 4: Legge ned Storhamar og Solvang, rehabilitere og utvide Rollsløkken og rehabilitere Prestrud etter behov.

Dette alternativet er det som scorer best på økonomi. Det scorer også godt på byggenes funksjonalitet som skole. På klima og miljø scorer løsningen middels og videre noe negativt når det gjelder trafikksikkerhet. En del skolebarn får lengre skolevei.

Sentrum, 0- alt, alternativ 5: Beholde dagens skolestruktur i sentrum

Dette alternativet er det som scorer dårligst på økonomi. Det scorer også dårlig på funksjonalitet som skole. Det gir videre en høy restkapasitet som vurderes som negativt. Løsningen scorer godt på klima og miljø, da rehabilitering gir lavere klimautslipp enn større utbygginger. Trafikksikkerhetsmessig blir det ingen endring fra i dag.

Øst for E6, alternativ 6: Legge ned Lovisenberg og rehabilitere Ridabu og Ingeberg etter behov.

Løsningen scorer best på økonomi, men vurderes som dårlig når det gjelder funksjonalitet som skole. Det viser seg uansett at løsningen ikke er gjennomførbar da det er for liten plass på dagens tomt.

Øst for E6, alternativ 7: Legge ned Lovisenberg og Ridabu og erstatte disse skolene med en ny skole på tomt gnr/bnr 10/378 (som ligger 350 meter fra dagens skole) samt rehabilitere Ingeberg.

Alternativet scorer bra på økonomi og funksjonalitet som skole. Løsningen scorer dårligst på klima og miljø da den bla. innebærer et stort byggeprosjekt som slår negativt ut. Den gir noe negativt utslag på trafikksikkerhet da skolebarn fra Lovisenberg får lengre skolevei.

Øst for E6, alternativ 8: Legge ned Lovisenberg og Ridabu og erstatte disse skolene med ny skole på Lovisenberg samt rehabilitere Ingeberg.

Alternativet scorer bra på økonomi og funksjonalitet som skole. Løsningen vurderes som middels for klima og miljø og gir dårlig score på trafikksikkerhet. Mange elever på Ridabu må krysse Rv25 for å komme til Lovisenberg.

Øst for E6, alternativ 9: Beholde dagens skolestruktur øst for E6

Dette alternativet er det som scorer dårligst på økonomi og det scorer dårlig på funksjonalitet som skole. Løsningen scorer bra på klima og miljø da rehabilitering er gunstig. På trafikksikkerhet blir det ingen endring.

Ungdomsskoler, alternativ 10: Utvide og rehabilitere Børstad ungdomsskole og bygge ny gymsal ved Ener ungdomsskole.

Dette alternativet er det ungdomsskolealternativet som scorer dårligst på økonomi. Det vurderes som middels på funksjonalitet som skole. På miljø og klima scorer denne løsningen middels, og når det gjelder trafikksikkerhet er det ingen endring.

Ungdomsskoler, alternativ 11: Erstatte Børstad ungdomsskole med nytt bygg, samt bygge ny gymsal ved Ener ungdomsskole.

Alternativet scorer middels på økonomi, men alternativet er det som kommer best ut på funksjonalitet som skole. Grunnet nybygg scorer det dårligst av

ungdomsskolealternativene på klima og miljø. Alternativet gir ingen endring for trafikk sikkerheten.

Ungdomsskoler, alternativ 12: Beholde dagens ungdomsskoler.

Dette er alternativet som får best score på økonomi. Det scorer også best på klima og miljø da det kun innebærer rehabilitering. Det scorer imidlertid dårligst av alternativene på funksjonalitet som skole.

VURDERINGER AV ØKONOMI OG FUNKSJONALITET SOM SKOLE

Alternativer i sentrum

Alternativene som scorer best på økonomi, er alternativ 2 (legge ned Storhamar) og alternativ 4 (legge ned Storhamar og Solvang).

Alternativ 4 scorer aller best med en nåverdi beregnet til **1,3 mrd kr.**

Nullalternativet i sentrum (alt. 5) har nåverdi på 1,9 mrd kr. Dette betyr at hvis vi velger nullalternativet fremfor alternativ 4, har det en kostnad på **600 mill kr** i et 40-års perspektiv.

Dette innebærer at valg av alternativ 4 fremfor nullalternativet, gir et økonomisk handlingsrom til å prioritere andre investeringer.

Bakgrunnen for at forskjellene blir så store, er at Hamar har stor overkapasitet i barneskolene i sentrum.

Vi merker oss også at de samme alternativene, alternativ 2 (legge ned Storhamar) og alternativ 4 (legge ned Storhamar og Solvang) kommer best ut når det gjelder funksjonalitet som skole. Nullalternativet kommer dårligst ut med tanke på funksjonalitet som skole.

Alternativer Øst for E6

Her scorer alternativene nokså likt på økonomi, bortsett fra nullalternativet som i dette tilfelle er 230 mill. kr. dyrere enn det rimeligste alternativet.

Det økonomisk beste alternativet er alternativ 6, som innebærer å rehabilitere dagens Ridabu skole. Dette er ikke gjennomførbart grunnet plassmangel på dagens tomt. Forskjell i nåverdi mellom nullalternativet og å bygge ny skole på Ridabu er **180 mill. kr.** i et 40-års perspektiv.

Alternativ 7 og 8 (nyskole- alternativene) kommer best ut når det gjelder funksjonalitet som skole.

Alternativer for Ungdomsskolene

Her scorer nullalternativet best og koster **285 mill. kr.** mindre i et 40-års perspektiv enn å bygge ny Børstad ungdomsskole.

Alternativ 11 (bygge ny Børstad ungdomsskole) scorer best på funksjonalitet som skole.

Vedlegg:

- 1_Vedlegg 1_Samfunnsøkonomisk_analyse
- 2_Vedlegg 2_Økonomi_bygg
- 3_Vedlegg 3_Nåverdi alternativer
- 4_Vedlegg 4 driftsutgifterSkole
- 5_Vedlegg 5_Tilstandsrapport skole- og barnehagebygg
- 6_Vedlegg 6_Tilstandsrapport uteområder
- 7_Vedlegg 7_Demografi - kriterie c
- 8_Vedlegg 8_Beregning Av Kapasitet
- 9_Vedlegg 9_Byggenes funksjonalitet som skole
- 10_Vedlegg 10_Miljø
- 11_Vedlegg 11_Notat trafiksikkerhet
- 12_Vedlegg 12_eiendom10_378